
Svenska kreatörer om att hantera missinformation

Alkompis

Alkompis är en nyhetskanal som förmedlar svenska och internationella nyheter ur ett svenskt perspektiv, men på arabiska.

88 k	3 938	25,7 mn
PRENUMERANTER	VIDEOKLIPP	VISNINGAR

Vad är fokus för din kanal?

På Alkompis arbetar vi för att främja integration genom att fylla informationsgapet i samhället. Via rörligt material kan vi på ett mer effektivt och tillgängligt sätt dela innehåll som når vår målgrupp direkt på deras modersmål. YouTube som kanal gör det möjligt för oss att inte bara dela och sprida våra videor, utan även interagera med följare och få direkt feedback på vårt material. På så sätt håller vi oss uppdaterade om vad följarna vill ha för typ av innehåll, men det gör också att vi snabbt ser vilka frågor det råder informationsbrist, missförstånd eller ointresse kring. Vi strävar alltid efter att producera relevant innehåll för våra följare, men vi vill också vara en kanal som öppnar upp för nya intresseområden och kunskapsinläring. Vi känner vår målgrupp väl och tar regelbundet temperaturen på dem för att se hur vi kan hjälpa dem att hålla sig uppdaterade i nyhetsflödet för att känna sig delaktiga i samhället.

Vad är missinformation för dig? Varför är det något som oroar?

Jag tycker det är viktigt att skilja på missinformation, eller felninformation, och desinformation. Missinformation, som oavsiktligt sprids, är i grunden inget som vi som mediehus och journalister kan styra eller förhindra. Det är ju en fin gräns mellan vad som är åsikter, och i grund och botten yttrandefrihet, och vad som faktiskt är felninformation.

Det som oroar mig mest är när jag ser krafter med en tvivelaktig agenda försöka manipulera personer som inte har förutsättning eller förmåga att vara källkritiska.

Däremot motarbetar vi aktivt desinformation, information som avsiktligt sprids för att sätta en felaktig bild av verkligheten. När det inte finns en tydlig aktör eller agenda bakom detta, kan det även kallas för ryktesspridning.

Det som oroar mig mest är när jag ser krafter med en tvivelaktig agenda försöka manipulera personer som inte har förutsättning eller förmåga att vara källkritiska. Det handlar om kanaler, individer eller grupper som genom manipulation försöker få med sig folk i utsatta situationer och vrida budskapet. Mottagaren kanske egentligen inte tycker eller tror på det som förmedlas, men blir en del av en gemenskap. Proaktiv desinformation som drivs på av dessa aktörer kan på så sätt, med tiden, oavsiktligt spridas vidare av vanliga personer som helt enkelt börjar tro på innehållet och tycker att källan verkar pålitlig. Det är här som desinformation blir skadlig på riktigt; när den hamnar i händerna på den breda massan. Människan fungerar ju på det sättet att ju fler som tror på något, desto mer sant framstår det vara.

Hur gör du själv för att avslöja sådan information? Vilka är “de tidiga tecknen” för dig?

Alkompis roll är att alltid försöka nyansera debatten. Vi ser det som vår uppgift att visa att varje situation eller händelse har minst två sidor, minst två sanningar. Vi vill synliggöra maktbalanser och ifrågasätta narrativ. Om vi uppmärksammar någon ryktesspridning så försöker vi snabbt agera och vara en trovärdig och förtroendeingivande röst. Första tecknet brukar nästan alltid vara kommentarer på sociala medier – det skapas ett visst narrativ där budskapen känns synkade.

Det senaste konkreta exemplet på detta var i samband med stormen mot socialtjänsten och LVU i början av 2022. Tusentals personer använde samma budskap och hashtags. Till slut hittade vi dessa källor, och de hade definitivt motiv som gick att ifrågasätta.

Om vi uppmärksammar någon ryktesspridning så försöker vi snabbt agera och vara en trovärdig och förtroendeingivande röst.

I detta fall reagerade vi också tidigt på att tonen var aggressiv och innehöll mycket hat. Vidare så var en del budskap tydligt falska – till exempel att ”svenska staten kidnappar muslimska barn”. Detta är ett absurt påstående som egentligen har sitt ursprung i några föräldrars missnöje med hanteringen av deras barns omhändertagande av socialen. Många av dem hade legitim kritik, men tyvärr blev islamistiska krafter från utlandet inblandade och budskapen förvrängdes till något helt annat. Plötsligt blev det nästan en religiös kamp som liknade en hatkampanj mot Sverige.

Hur gör du för att bekämpa felaktigheter och utbilda din publik om dess faror? Vad ser du som kreatör som din uppgift i kontexten missinformation?

Som kreatör gäller det att alltid skapa innehåll som våra följare vill och kan ta till sig. Vi behöver återuppfinna oss hela tiden för att fortsätta vara en relevant röst för vår publik. Som journalister skapar vi förtroende genom att alltid granska källor, utgå från fakta och vara tydliga med vad som är en nyhet, en faktisk händelse, och vad som är en intervju, alltså någons replik eller åsikt. Vi är stolta över vårt oberoende; oavsett om det handlar om politik eller religion. Vi åtnjuter ett högt förtroende från våra följare och det tar vi på största allvar.

LÄR DIG HUR DU VERIFIERAR INFORMATIONSKÄLLOR – HUR VET DU VILKA NYHETSKÄLLOR DU KAN LITA PÅ?

Vi sammanfattar de bästa tipsen för dig som vill vara säker på att du sprider korrekt information.

Kolla på klippet: youtu.be/YrrZACDNFsw

Olle Öberg

Olle gör reportage om aktuella händelser och företeelser, runt om i Sverige och i världen.

24,8 k **107** **4,5 mn**
PRENUMERANTER VIDEOKLIPP VISNINGAR

Vad är din kanals fokus?

Jag använder min kanal för att utforska världen och träffa intressanta människor. Med min kanal vill jag utbilda, inspirera och få människor att se och förstå varandra bättre. Genom kanalen når jag ut till en målgrupp som inte tar del av traditionella medier och nyheter, så det känns meningsfullt för mig att ge perspektiv och fakta på aktuella händelser eller samhällsproblem.

Vårt samhälle har tyvärr blivit mer och mer polariserat och detta kan få allvarliga konsekvenser som skadar andra människor. Missinformation bidrar till att öka motsättningar mellan människor.

Vad är missinformation för dig? Varför är det något som oroar?

Desinformation för mig är när någon sprider allvarliga falska nyheter och fakta med syfte att skapa konflikter eller påverka. Vårt samhälle har tyvärr blivit mer och mer polariserat och detta kan få allvarliga konsekvenser som skadar andra människor. Missinformation bidrar till att öka motsättningar mellan människor.

Under pandemin har jag upplevt att missinformationen har fått fart. Givetvis är det bra att ifrågasätta information, framför allt om det finns uppgifter som säger olika, men jag har även sett flera fall av desinformation med helt påhittad fakta, eller fakta medvetet taget ur kontext.

Hur gör du själv för att avslöja missinformation? Vilka är "de tidiga tecknen" för dig?

Det är svårt, och lätt att dras med om någonting sprids som kanske även bekräftar ens egen världsbild och uppfattning. Men det är viktigt att stanna upp, framför allt om du överväger att dela någonting. Låter någonting för bra eller spektakulärt för att vara sant? Vem ligger bakom uppgifterna och vad kan de ha för intressen? Ett bra konto att ta del av är "Vad Vi Vet" som faktagranskar grundligt.

Någonting jag själv minns och som jag tror att jag delade var uppgifterna om skottlossning på flera platser i Stockholm efter terrorattacken på Drottninggatan 2017. Det spreds som en löpeld på sociala medier och just i den stunden tror jag att många var alldeles för känslomässigt involverade för att ta ett steg tillbaka och tänka efter var uppgifterna kom ifrån.

Hur gör du för att bekämpa missinformation och utbilda din publik om dess faror?

Om jag stöter på uppenbar missinformation i samband med att jag gör en video så brukar jag vara tydlig med det. Ett exempel var när jag mötte afghanska flyktingar som blivit uthängda med bild och namn på nätet där det sagts att de uppgett att de var barn, när de i själva verket var vuxna. De jag träffade hade aldrig påstått detta och hade hela tiden uppgett att de var vuxna till myndigheterna, så någon hade uppenbarligen hittat på det och spridit det. Även om det förekommer att folk ljuger om sin ålder, så var det felaktiga uppgifter som fick allvarliga konsekvenser för individerna.

Vad ser du som kreatör som din uppgift när det gäller missinformation?

Det viktigaste vi som kreatörer kan göra är att inte sprida vidare allvarlig missinformation som kan skada andra på våra plattformar. En annan sak vi kan göra är att om möjligt utbilda vår publik i hur de kan identifiera desinformation, exempelvis gjorde jag för en tid sedan en längre intervju med en expert på konspirationsteorier.

I en öppen demokrati tycker jag det är bra att vi ställer oss kritiska och ifrågasättande även på våra plattformar.

I en öppen demokrati tycker jag det är bra att vi ställer oss kritiska och ifrågasättande även på våra plattformar. Men den information vi sprider ska i högsta möjliga utsträckning vara just sanningsenlig och där har vi som kreatörer ett stort ansvar. Alla kreatörer behöver inte prata om detta, men vi alla har ett ansvar att inte sprida vidare rykten och missinformation.

KAN COVID-19 VARA EN KONSPIRATION? INTERVJU MED EN EXPERT PÅ KONSPIRATIONSTEORIER

Jag möter Kent Werne som har skrivit flera böcker om konspirationsteorier. Varför tror folk på konspirationsteorier? Hur uppstår de? Vilka blir följderna? Vad är sant och vad är falskt? Vi samtalar bland annat om konspirationsteorierna om pandemin, påstådd censur på sociala medier, psykologin bakom och när konspirationsteorier blir verklighet.

Kolla på klippet: youtu.be/JI9sEM2JDMw